

Verksamhetsberättelse 2023

för föreningen Riseberga Rediviva

Styrelsen för föreningen Riseberga Rediviva får härmed avge följande verksamhetsberättelse för 2023.

Styrelsen har haft följande sammansättning under verksamhetsåret:

Ordförande	Wivianne Högman
Vice ordförande	Elisabeth Berg
Ordinarie ledamöter:	Urban Bergström, Kajsa Henricson, Maria Sundström, Eva Wetter, Annette Wisser Boman och Kerstin Löfqvist Åberg
Suppleant	Estrid Esbjörnson
Revisorer	Göran Henrikson och Olle Widlund
Revisorssuppleant	Dag Stranneby
Valberedning	Barbro Bengtsson, Sören Klingnéus och Gunilla Pihlblad

Under året har Estrid Esbjörnson varit sekreterare och Wivianne Högman kassör. Styrelsen har haft fyra sammanträden. Antalet medlemmar uppgår till 52, vilket är glädjande nog något högre än tidigare år. För den ekonomiska redovisningen hänvisas till särskild handling.

Årsmöte

Årsmötet hölls den 15 april i Kyrkans hus i Fjugesta med 21 personer närvarande. Efter årsmötet berättade arkeologen och antikvarien Andreas Jansson från Länsstyrelsen om "Riseberga som kulturmiljö och kunskapskälla ur Länsstyrelsens synpunkt"

Föredrag

Maria Sundström har haft föredrag om Riseberga och andra cistercienserkloster i Linköping och på Arkivcentrum i Örebro.

Guidningar

Föreningens guidegrupp har under året bestått av Wivianne Högman, som varit samordnare, Elisabeth Berg, Annette Wisser Boman (tillsammans med Frida Karlinen och Agneta Wisser), Kajsa Henricson, Gunilla Pihlblad och Kerstin Löfqvist Åberg samt nytilkomne Lars-Erik Gustavsson. Guidningarnas antal uppgår till 17, varav tio var onsdagsguidningarna för allmänheten. Dessa har

erbjudits från den 28 juni till och med den 30 augusti. Två helt teckenspråkiga guidningar har genomförts tack vare Annette Wisser Boman.

Endast fyra förbokade guidningar har genomförts. Dessutom informerade Kajsa Henricson och Wivianne Högman (iförda nunnekläder) om Riseberga vid Örebros sommarmässa i Krämarens i maj.

Elisabeth Berg och Wivianne Högman framförde ett litet skådespel på Brigidadagen (22 oktober) i Fjugesta med utgångspunkt från syster Ingeborgs (heliga Birgittas dotter) liv i Riseberga kloster.

Glädjande är att 2023 återupptogs "Riseberga i facklors sken", dock lite förenklat genom att allt utspelades inne i Riseberga bönhus. De 80 besökarna fick lyssna till patron Hedengren (Lars-Inge Larsson), Nunnekören under ledning av Sara Hansen samt systrarna Lysén och som varvades med guidernas små teaterstycken skrivna av Kerstin Löfqvist Åberg. Kaffe med Risebergatårta serverades.

Ca 270 personer har under året på plats lyssnat till berättelserna om Riseberga. Dessutom har ca 110 personer på andra platser fått information om Riseberga.

Ny forskning om Riseberga

Maria Sundström och Estrid Esbjörnson har utsetts till forskningsansvariga inom Riseberga Rediviva. Under året har de haft ett möte, och därutöver tät korrespondens, med Länsstyrelsen i Örebro län och Arkeologgruppen AB (nedan kallad AG) för att planera fortsatt forskning vid Riseberga.

Årets viktigaste forskningsinsats var en mindre arkeologisk utgrävning i ruinen av klosterkyrkan. Platsen valdes utifrån den markradarundersökning som genomfördes 2015. Länsstyrelsen stod som ansvarig för undersökningen och gjorde allt förarbete samt beviljade tillstånd. AG fick tillstånd till att utföra undersökningen av Länsstyrelsen 2023-05-26.

Den 13–15 juni genomförde AG undersökningen. De tog upp ett så kallat sökschakt intill kyrkans stående västra gavel. Schaktet var 10 meter långt och 1,2-2,6 meter brett. Undersökningen gav ett gott resultat. De hittade en mur som troligen hör till en tidigare kyrka på platsen. Prover togs för 14C-analys. Några få fynd tillvaratogs, bland annat byggnadsdetaljer, ben och ett spänne. I schaktet hittades även fyra gravar som lämnades orörda.

Den 14 juni arrangerade Riseberga Rediviva, i samarbete med AG, en visning för allmänheten av den pågående utgrävningen. Intresset var mycket stort och drygt 90 personer deltog.

I samband med utgrävningen undersökte arkeologerna en brunn som finns i klosterområdet, dock utan att få fram några säkra svar om hur gammal den kan vara.

Resultaten av 14C-analyserna inkom under hösten. De är något osäkra, men indikerar att den funna byggnaden kan ha uppförts mellan 1050 och 1100. Den kan ha varit i bruk fram till 1250–1350. Dateringarna bör dock tolkas vidare.

Kostnaden för den arkeologiska undersökningen var cirka 100 000 kr vilket i sin helhet betalades av Länsstyrelsen. Detta innebär att Riseberga Rediviva kan spara bidraget från Lekebergs Sparbank, som erhöles 2022, till nya undersökningar kommande år.

Under hösten inkom även svar på makrofossilanalys av jordprover från Riseberga. Dessa grävdes upp av AG under hösten 2022 och har sedan analyserats av kvartärgeologen Jens Heimdahl i Stockholm. Analysen visar att ett område direkt söder om klosterområdet innehåller spår av växtdelar som är typiska för äldre trädgårdsmiljöer. Det är rimligt att anta att detta område har varit en del av klostrets äldre trädgårdsodlingar. Bland proverna finns också material som vanligen brukar påträffas

på järnålderboplatser. Förmodligen behöver vi gå vidare med fler analyser för att få säkrare resultat. Även denna undersökning har i sin helhet bekostats av Länsstyrelsen.

Maria Sundström har under året etablerat kontakt med historikern Jan Brunius i Stockholm som jobbar för Riksarkivet och deras projekt Det medeltida Sverige. Brunius arbetar just nu med Närke och syftet är att få mer kunskap om alla historiska källor som kan tillföra kunskap om det medeltida Riseberga kloster.

Under december månad hade Estrid, Maria och Andreas Jansson från Länsstyrelsen ett inledande digitalt möte med Örebro läns museum. Syftet var att starta ett samarbete för att ta reda på vad som finns i museets samlingar och arkiv som rör Riseberga.

Bokprojekt

Den lilla bok om Katarina Ulfsdotter som är gjord av Kerstin Löfqvist Åberg ligger i en liten låda intill klostret under sommaren tillsammans med ett informationshäfte om Riseberga för besökarna att ta med sig. En uppmaning intill lådan om att ge ett bidrag till vår verksamhet har uppmärksammats av besökarna och resulterat i att drygt 800 kr swishats till vårt konto.

Maria Sundström arbetar oförtrutet vidare med sitt stora projekt med att skapa en Risebergabok.

Lokalhistoriskt pris

I oktober erhöll Wivianne Högman Lokalhistoriska Sällskapet i Örebro läns pris "för en enastående gärning till kulturavets och kulturmiljöns fromma".

Hemsida

Riseberga Redivivas hemsida finns under Sveriges hembygdsförbunds portal. Adressen är www.hembygd.se/riseberga. Hemsidan administreras av Maria Sundström. Föreningens Facebook-konto administreras av Gunilla Pihlblad.

Fjugesta 2024-01-23

Styrelsen i Riseberga Rediviva